

เทศน์อบรมพระ ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๓๓

ผู้นำเป็นกำลังใจ

จะให้เทศน์อย่างแต่ก่อนไม่ได้แล้ว นอกจากจะไปธรรมดานี้ ยิ่งทำธุระหน้าที่เพื่อส่วนรวมเช่นช่วยหมู่เพื่อนไม่ได้ ก็ยิ่งทำให้เป็นความกังวลถ้าจะว่ากังวล นี่ก็ออกมาจากความสงสารนั่นเองไม่ใช่ออกมาจากอะไรนะ ทำให้คิดให้อ่านเกี่ยวกับเรื่องเพื่อนฝูงผู้ที่จะนำตนและประชาชนญาติโยม ไปในทางที่ถูกที่ดีสงบรมเย็น เป็นความเชื่อความตายใจ ที่เขาจะก้าวเดินตามพระ นับถือพระด้วยความอบอุ่น นี่ละทำให้เป็นห่วงมากสำหรับพระเราเวลานี้

แบบแผนตำรับตำรามีกี่จริง แต่เมื่อไม่สนใจที่จะทำตามแบบตามแผนตำรับตำราแล้ว ตำรับตำราก็อยู่อย่างนั้น ตัวเราก็คือเป็นอย่างนี้หาหลักหาเกณฑ์ไม่ได้ เมื่อหาหลักหาเกณฑ์ไม่ได้ ความประพฤติปฏิบัติตนเวลาจะทำให้เป็นมรรคเป็นผลขึ้นมาก็คือหาหลักเกณฑ์ไม่ได้อีกเช่นเดียวกัน ก็จะไม่สนใจไม่มีหลักมีเกณฑ์ในความประพฤติที่เห็นกันอยู่ด้วยตามนี้แลไปใช้ แล้วก็หาหลักหาเกณฑ์ไม่ได้อีกนั่นซี

ศาสนธรรมของพระพุทธเจ้าไม่มีอะไรจะเทียบแล้วในโลกนี้ พุทธตามภาษาเราฟังกันซัดๆ ก็ว่าไม่เหมือนอะไร ว้างนั่นเลย คำว่าธรรมๆ นั้นก็มีอยู่กับหัวใจท่านเอง ใจท่านเป็นธรรมล้วนๆ อย่างนี้จะเอามาเทียบกับอันใดไม่ได้ทั้งนั้น ไม่มีอะไรจะเทียบ คือธรรมนั้นเลยเสียทุกสิ่งทุกอย่าง ที่ท่านนำมาแสดงนั้น เอาภิกขุจากธรรมชาตินั้นต่างหากมาแสดงให้พวกเราฟัง ดังที่ว่าธรรมๆ เป็นภิกขุอันหนึ่งออกมาจากธรรมแท้ อันนั้นไม่มีจิตดวงใดที่จะทราบได้รู้ได้เห็นได้ นอกจากจิตของท่านผู้บริสุทธิ์เท่านั้น ไม่บอกก็ตาม เป็นธรรมชาติที่ทรงอยู่แล้ว นี่สำคัญมาก

ที่แสดงออกมาว่าธรรมว่าพระสงฆ์อย่างนี้ เป็นภิกขุอาการออกมา พระพุทธเจ้าอย่างนี้ละ หลักธรรมชาติที่แท้จริงของความเป็นพระพุทธเจ้าแท้ เป็นธรรมแท้ เป็นสงฆ์แท้ ไม่มีใครสามารถที่จะรู้ได้อย่างนั้น เห็นได้อย่างนั้น เป็นได้อย่างนั้น ถ้าจิตไม่เป็นเสียเองแล้ว ดังจิตพระพุทธเจ้าจิตพระอรหันต์ท่านนั้นแล แต่เมื่อไม่มีสมมุติกรุหมายป้ายทางพอเป็นแนวเป็นแถวให้ลุ่มให้คล้ำให้ก้าวเดินไปก็ยิ่งแล้วอีก ไม่ทราบว่าจะก้าวไปไหน เดินไปไหน บากก็ไม่ทราบ บุญก็ไม่ทราบ เพราะไม่มีภิกขุอาการออกมาแสดงให้เห็น นี่ละธรรมท่านจึงแสดงออกมาเพื่อรับสิ่งเหล่านี้ ซึ่งโลกทั้งหลายสิ่งสมกันอยู่ตลอดเวลา ส่วนมากต่อมากก็คือสิ่งที่เป็นภัยแก่ตนนั่นแล

คำว่าพระเมตตาของพระพุทธเจ้านั้น ไม่ได้เหมือนเมตตาของใครๆ ทั้งนั้นในโลกนี้ เป็นพระเมตตาที่บริสุทธิ์เต็มสุดเต็มส่วนไม่มีอะไรบกพร่อง การแนะนำสั่งสอนสัตว์โลกจึงทรงสั่งสอนด้วยพลังของธรรมพลังของใจจริง ๆ มีพระเมตตาหนุนออกมา เพราะฉะนั้น การเทศนาว่าการจึงเต็มเม็ดเต็มหน่วย ตามหลักความจริงที่ทรงรู้ทรงเห็นทุกอย่างในบรรดาธรรมที่นำมาสั่งสอนสัตว์โลก ไม่ใช่สั่งสอนแบบดันแบบเดาแบบคาดคะเน เหมือนเราทั้งหลายซึ่งฟังจากท่านแล้ว ก็ไม่พ้นที่จะเป็นความคาดคะเนออกมาจนได้เพราะไม่เห็นบอกแต่ชื่อแต่นามเฉย ๆ ตัวจริงที่ได้ชื่อได้นามออกมานั้นไม่มีในเรา เราไม่เห็นท่านเห็น นีชีที่ต่างกันอย่างมาก

การประพฤติตัวของพวกเราที่ไม่มีเครื่องยืนยัน ไม่มีผู้ชักนำหรือไม่มีครูอาจารย์ที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบเป็นแม่เหล็กเครื่องดึงดูดกันไปด้วยความปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ ทั้งความรู้ภายในก็เป็นหลักเป็นเกณฑ์เป็นมรรคเป็นผล และเป็นผู้ทรงไว้ซึ่งมรรคซึ่งผลมันลำบากนะ เพราะท่านเป็นความดึงดูดสำหรับผู้ปฏิบัติทั้งหลายให้เป็นไปด้วยความราบรื่นชื่นใจในอิริยาบถต่างๆ คือเกิดกำลังใจ เมื่อเกิดกำลังใจแล้วทุกสิ่งทุกอย่างจะหมุนไปตามกำลังใจนั้นก็เหมือนแม่เหล็กเครื่องดึงดูดความเพียรพยายาม ความตั้งอกตั้งใจในธรรมทุกประเภท ไม่ย่อหย่อนอ่อนกำลัง

ที่นี้เมื่อไม่มีผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบตามหลักธรรมหลักวินัย และไม่มีผู้ทรงมรรคทรงผลเป็นสักขีพยาน เป็นเครื่องดึงดูดของผู้มาอบรมศึกษาแล้ว ใจก็นับวันจะอ่อนลง ๆ ความอ่อนลงนั้นก็เป็นเรื่องของกิเลสที่นั่นแลกดถ่วงลงไม่ใช่เรื่องอะไร เพราะข้อดีของธรรมนั้นมีมากต่อมาก ทั้งๆ ที่เราปฏิบัติอยู่ก็ไม่พ้นที่มันจะเข้าไปย่ำยีจนได้ภายในจิตใจ และข้อวัตรปฏิบัติของเรา ตลอดความพากเพียรทุกด้าน มันเข้าไปแทรกไปแข่งอยู่นั้นตลอด เราไม่เห็นนั้นชีที่น่าทุเรศนะ

สิ่งเหล่านี้แลจะทำจิตใจของเราให้เห็นห่าง ให้อ่อนตัวลงไปในการประพฤติปฏิบัติตลอดถึงความพากเพียรทุกด้าน เพราะกำลังใจไม่มีเนื่องจากไม่มีเครื่องดึงดูด คือผู้นำก็นับวันอ่อนไป ๆ ร่อยหรอไป สุดท้ายศาสนาก็เลยมีแต่ชื่อของศาสนา คัมภีร์ไบเบิลก็บอกไว้เฉย ๆ ชี้ไปอย่างนั้น ไม่มีใครมองดูเข็มทิศแห่งธรรมในตำราที่ชี้ไว้นั้น มีแต่กิเลสดึงไปลากไปตามความต้องการของมัน ไม่ทราบว่าจะเข็มทิศหรือไม่เข็มทิศ อันนี้สัตว์ทุกตัวมีด้วยกัน เป็นเพียงไม่สังเกตจึงไม่รู้ว่ามี ตัวมี ศึกษาหรือไม่ศึกษาก็เป็นหลักธรรมชาติของกิเลสที่มันฝังจมอยู่แล้ว ๆ และจุดลากไป นีชีจึงลำบากเอาเวลาที่เดียว

เมื่อผู้นำที่เป็นสักขีพยานไม่มี กำลังใจก็อ่อนลง ๆ สุดท้ายท่านเหมือนเรา เราเหมือนท่าน พระเหมือนโยม โยมเหมือนพระ วัดเหมือนบ้าน บ้านเหมือนวัดไป เพราะสิ่งเหล่านั้นเป็นสถานที่หรือเป็นเพศ เป็นเครื่องหมายเฉย ๆ ไม่ใช่ตัวจริงเหมือนกับ

การตั้งใจประพฤติปฏิบัติตามหลักธรรมหลักวินัย ด้วยความมุ่งมั่นในอรรถในธรรมมีแดน พันทุกซ์เป็นสำคัญ เมื่อไม่มีสิ่งเหล่านี้แล้วก็เหลวไหลๆ ไป นี่แลทำให้วิตกวิจารณ์อยู่ ภายในหัวใจนี้แหละไม่เว้นไม่วายแต่ละวันเวลา

เพราะสิ่งที่เป็นภัยมีอยู่รอบด้านตลอดเวลา ไม่มีหน้าแล้งหน้าฝนฤดูกาลสถานที่ อะไร เป็นอภาลีโกอยู่เช่นนั้น กล่อมอยู่เช่นนั้น ให้หลงอยู่เช่นนั้น ไม่ว่าจะออกมา ส่วน หยาบส่วนกลางส่วนละเอียดของกิเลสประเภทต่างๆ มีแต่เรื่องกล่อมให้เคลิ้มหลับไปตาม มันทั้งนั้น ไม่มีช่องทางที่จะยับเยิบให้รู้ว่ามันเป็นโทษบ้างเลยนี่สำคัญ มันถึงกล่อมได้ หมด พระพุทธเจ้ามาตรัสรู้แต่ละพระองค์ๆ นี้ เท่ากับมาเปิดโลกธาตุให้ได้เห็น สิ่งที่มี ปิดบังเอาไว้ก็เปิดขึ้นมาๆ เพราะสิ่งที่ทรงแสดงไว้เหล่านั้น มีแต่ของจริงซึ่งเป็นของมีอยู่ๆ แล้วทั้งนั้น แต่สัตว์โลกไม่เห็นแม้คลุกเคล้ากันอยู่ ถ้าว่าแกงก็แกงกับหม้อน้ำร้อนมันก็อยู่ ด้วยกัน เตือดพล่านๆ อยู่ นั่น สัตว์ก็จมอยู่ในหม้อแกงนั้น เช่นเขาแกงปูแกงปลาแกงเนื้อ แกงสัตว์ต่างๆ นั้นเราก็เห็นอยู่แล้ว นั่นละมันติดแนบพัวพันกันอยู่อย่างนั้น นี่สัตว์ก็ไม่ เห็นสัตว์ก็ไม่รู้

สิ่งเหล่านี้ไม่ได้หนีออกไปจากสัตว์จากบุคคล ที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องไปพัวพันไปสัมผัส สัมพันธ์ แต่ที่นี้สัตว์ตัวไหนก็ไม่รู้จะทำอย่างไร นี่ชิมมันนำคิดนำทุเรศเอาจริงๆ นะ ผมพูด ตามความจริงให้เพื่อนฝูงฟังว่าผมสงสารจริงๆ ไม่ทราบเป็นอย่างไร แม้จะตัวเท่าหนูก็ ตามแต่หัวใจมันไม่ได้เป็นหนู ว่าจึงเสียให้เต็มเม็ดเต็มหน่วย ถ้าจะพูดแบบโลกๆ ก็เรียกว่า มันสนุกดูเรื่องของสมมุติเรื่องของกิเลส ที่มันเคลื่อนมันเผาสัตว์ทั้งหลายในโลกธาตุนี้ไม่มี เว้นแต่ละรายๆ เลยนี่ซิ เปิดออกให้เห็นหมดแล้วจะเอาอะไรมาสงสัย ก็เมื่อเห็นอยู่เป็นอยู่ อย่างนั้น ผู้ทุกข์ผู้ลำบากส่วนมากมีแต่อย่างนั้นๆ รู้ที่อยู่เห็นอยู่อย่างนั้นทำไมจะไม่สงสาร เพราะสิ่งที่เทียบที่เคียงกันคือธรรมมีอยู่

เหมือนอย่างผู้หนึ่งอยู่บนฝั่งคนหนึ่งตกน้ำ ผู้อยู่บนฝั่งเห็นอยู่ ผู้ตกน้ำจะเป็นจะ ตายเหลืออยู่อย่างนั้น ดิ้นกะป๋อมกะแป้มอยู่ในน้ำ เสือกคลานอยู่ในน้ำ แล้วทำไมใครจะไป ใจจิตใจดำ แม้ใจคนมีกิเลสก็ตาม นี่เป็นข้อเทียบเคียง จะต้องสงสารอย่างเต็มหัวใจจนทน อยู่ไม่ได้ ต้องช่วยจุดช่วยลากขึ้นบนฝั่งนั่นแล ยิ่งใจพระพุทธเจ้าใจพระอรหันต์ท่าน ซึ่งเป็นผู้ถึงฝั่งแล้วคือพระนิพพาน นิพพานถ้าเทียบก็เหมือนกับฝั่งน้ำ แล้วเห็นสัตว์ทั้งหลาย จมอยู่ในสมมุติประเภทต่างๆ จนกระทั่งมหาเวจีโน้นอย่างลึกที่สุดของความทุกข์ความ ทรมานสัตว์ ทำไมพระองค์จะไม่มีเมตตาสงสารเป็นอย่างมาก เพราะสิ่งที่พระองค์ ทรงพระองค์ทรงอยู่แล้วเห็นอยู่แล้ว ผู้อยู่บนฝั่งไม่ได้รับความทุกข์ความทรมานอะไร เหมือนกับผู้ตกน้ำ นั่นเทียบกันอย่างนั้น ผู้อยู่ในหม้อน้ำร้อนกับผู้ที่ไม่ได้อยู่ในหม้อน้ำ ร้อนต่างกันยังไงพิจารณาดูซิ

นี่แหละเป็นเหตุที่ทำให้พระองค์ทรงมีความสงสารสัตว์โลกมาก ก็เห็นอยู่อย่างนั้นจะให้ เป็นอื่นไปที่ไหน ควรจะจุดจะลากได้วิธีใดแบบใด ก็ต้องพยายามจุดพยายามลากเต็มพระ สติกำลังความสามารถตั้งแต่วันตรัสรู้แล้ว นี่เริ่มเห็นแล้วนั้น ตรัสรู้แล้วก็ทรงเห็นแล้วนั้น เห็นสิ่งเหล่านี้เห็นเรื่องเหล่านี้ และพระองค์ก็ครองไว้แล้วซึ่งธรรมที่ตรงกันข้ามกับสิ่ง เหล่านี้คือบรมสุข นั่นเป็นพยานเทียบกันอยู่อย่างนั้น เหมือนกับผู้นั่งอยู่บนฝั่ง ผู้นั่งตก น้ำดินกะป้อมกะแป้มอยู่ในน้ำ คนหนึ่งอยู่นอกหม้อน้ำร้อน คนหนึ่งตกอยู่ในหม้อน้ำร้อน เป็นยังไง นั่นแหละเทียบกันได้อย่างนั้น นี่แหละที่ว่าพระเมตตาสุดส่วน ๆ สุดอย่างนี้เอง

เพราะพระองค์ก็สุดสมมุติ อันนี้ก็เต็มสมมุติ สัตว์ทั้งหลายอยู่ในวงสมมุติเต็ม สมมุติด้วยกันทุกราย ๆ บาปกรรมมีมากมีน้อยต้องเสวยตามกรรมของตนทุกราย ๆ ไม่มี ใครเป็นอิสระได้แม้รายเดียว แต่ท่านพัน-พันเสียโดยสิ้นเชิงจากแดนสมมุติ เรียกว่าร้อย ทั้งร้อยเทียบกันได้ปั้ง ๆ ลักขีพยานแห่งมหันตทุกข์กับบรมสุข แล้วทำไมพระองค์จะไม่ ทรงเมตตาสงสาร

ปิดได้ยังไง สิ่งที่เราควรรู้ควรเห็นจะไม่ให้พระญาณหยั่งทราบเป็นไปได้อย่างไร ก็ทราบ อยู่นี้จะไม่ทราบไม่เห็นยังไง เห็นอยู่นี้รู้ที่อยู่นี้ ว่ารายใดประเภทใดที่ควรจุดจะลากด้วย วิธีการใด พระองค์ก็ทรงพระเมตตาสงสาร ภาษาของเราเรียกว่าตะเกียกตะกายสุดพระ กำลังความสามารถ จนกระทั่งวันปรินิพพานแล้วยังไม่แล้ว ยังทรงมองย้อนหลังไปอีกก็ยัง สงสารและประทานพระโอวาทไว้คือธรรม ว่าธรรมวินัยนั้นแลจะเป็นศาสนาของท่าน ทั้งหลาย เมื่อเราผ่านไปแล้วหรือเราตายไปแล้ว เรียกว่าพาดบันไดเอาไว้ให้ขึ้น ผู้ที่ควรจะ ขึ้นได้ยังมีอยู่ก็ขึ้นไป ๆ ผ่านไปได้ ๆ ผู้ที่สติวิสัยก็ปล่อยให้จมไปตามกรรมของสัตว์

พระองค์ทรงสั่งสอนสัตว์โลก ทรงสั่งสอนสด ๆ ร้อน ๆ ไม่มีอะไรที่ว่าจิตจางเลย เพราะความจริงเป็นของจริงไม่มีกาลสถานที่เวลาล่าเวลา สัตว์ทั้งหลายเสวยกรรมเสวยจริง ๆ อย่างนั้น ไม่ว่าจะตกนรกหมกไหม้ในขุมใด ก็เป็นความทุกข์ความทรมานตามอำนาจแห่ง กรรมของตนในนรกขุมนั้น ๆ อันนี้เป็นหลักใหญ่ส่วนใหญ่ของความทุกข์ ที่ผ่านพ้นจากนั้น ขึ้นมา ๆ เรื่อย ๆ ว่าหมดกรรมนั้นแล้ว กรรมอันอื่นที่เป็นปถิกย่อยประจำอยู่ในจิตยังมี อีก ๆ ก็ต้องเสวยไปตามบุญตามกรรม เหมือนอย่างพวกเรานี้ไม่ได้ไปตกนรก พวกเรามี ทุกข์ใหม่ละ มันก็มีอยู่อย่างนี้แล มีสุขมีทุกข์เรื่องนั้นเรื่องนั้นดังที่โลกเป็นกันอยู่ นี่ที่ว่า สด ๆ ร้อน ๆ

เคยได้พูดเสมอว่า ถ้าได้เปิดตาดูความจริงทั้งหลายตามที่พระพุทธเจ้าทรงสั่งสอน ไว้แล้วนั้น ให้เห็นเพียงขณะเดียวคือ ๑๐ นาทีเท่านั้นทำไมจะไม่สลบไป มนุษย์เราเป็น สัตว์ฉลาดแท้ ๆ ความทุกข์เป็นยังไง เห็นอยู่อย่างประจักษ์ เห็นประจักษ์ขึ้นมาโดยลำดับ

ลำดา เอา ดูไปรอบด้านให้เห็นประจักษ์ไปหมด เอ้า ฝ่ายดีก็ดูตั้งแต่พื้น ๆ นี่จนกระทั่งถึงบรมสุขคือนิพพานเป็นยังงัย

เทียบกันดูทั้งดีก็เห็นอยู่มีอยู่อย่างนี้ ชั่วก็มีอยู่เห็นอยู่อย่างนี้ประจักษ์กับตาของเราแท้ ๆ ไม่ใช่ตาของใคร แล้ว ๑๐ นาทีหมดเวลาปิดก็บอกว่าปิดสถานี ปิดประตูแห่งกรรมของสัตว์ไม่ให้เห็น หลังจากนั้นแม่เสวยอยู่ก็ไม่เห็นแล้วเป็นยังงัย คนนั้นได้เห็นประจักษ์กับตัวเองมาแล้ว เหตุการณ์ทุกสิ่งทุกอย่างไม่สงสัย สัมผัสสัมพันธ์กับหัวใจดวงนี้เต็มหัวใจแล้วทำยังงัยที่นี้ นั่นละที่ว่าจะสลบไสล มันทนได้ยังงัย แล้วใครจะไปกล้าทำบาป ก็เห็นอยู่ชัด ๆ นี่มีหรือไม่มีบาป บุญมีหรือไม่มี นรกมีหรือไม่มี สวรรค์มีหรือไม่มี มันประจักษ์กับตัวของตัวเองเต็มหัวใจแล้วจะอยู่ได้ยังงัย

นี่ละผู้มีอุปนิสัยสามารถที่เชื่อพระพุทธเจ้า แม้เรายังไม่เห็นตามที่พระองค์ทรงสอนในหลักความจริงนั้นก็ตาม ก็มีความเชื่ออย่างฝังลึก ๆ จนก้าวเข้าสู่จลศรัทธา แล้วถอยได้ยังงัยความเพียร นั่นฟังซีที่นี้ มีแต่จะบึกจะบินจะไปให้พ้น ๆ โดยถ่ายเดียว นั่นถึงขั้นที่ควรจะเป็นในบุคคลคนนั้นแล ก็อย่างสติปัญญาของเรา ๆ ท่าน ๆ เวลามันไม่เป็นหน้าเป็นหลังอะไร ตะเกียกตะกายล้มลุกคลุกคลานแทบเป็นแทบตายในวันหนึ่ง ๆ ก็ไม่ได้เรื่องได้ราว มันก็เป็นให้เห็นอยู่ประจักษ์ในตัวของเรา เวลาก้าวขึ้นสู่หลักสู่เกณฑ์ พอได้หลักได้เกณฑ์แล้ว ก้าวเข้าสู่ความเพียรเต็มเม็ดเต็มหน่วยแล้ว ยิ่งได้รู้ได้เห็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับหัวใจนี้เป็นลำดับลำดาไปแล้วความเพียรถอยได้ยังงัย

คนคนเดียวนี้ละ ในฐานะของจิตภูมิของจิตที่ต่างกัน ต่างกันที่ความรู้ของจิตสติปัญญาที่มีประจำจิตต่างกัน ดังที่ท่านแสดงไว้เรื่องมหาสติมหาปัญญานั้นเป็นยังงัย ท่านเหล่านี้ถ้าเทียบก็เหมือนไปเห็นนรกด้วยตาเจ้าของ เห็นนิพพานด้วยตาเจ้าของแล้วกลับมานั่นเอง ไม่มีอะไรผิดกันเลย ท่านเหล่านี้ที่วามหาสติมหาปัญญา นี่ละคือตายก็ตายคำว่าถอยไม่มีเลย อยากรู้จะให้หลุดให้พ้นโดยถ่ายเดียวเท่านั้น มีเท่านั้น ๆ ไม่มีอย่างอื่นเข้ามาแทรกเลย มีแต่เท่านั้น ๆ ท่านผู้นั้นนับวันเวลาไว้เลยที่จะต้องผ่านพ้นแดนสมมุติโดยประการทั้งปวงไปได้ไม่สงสัย

คนคนเดียวนี้แหละ เวลาเพลิดเพลिनลิ้มเนื้อลิ้มตัวก็คนคนนั้น แต่เวลาได้เห็นโทษเห็นภัยแห่งความเป็นไปทั้งหลาย เพราะการประพฤติปฏิบัติตามแนวทางที่พระองค์ทรงสั่งสอนไว้แล้ว ก็ยิ่งเปิดไป ๆ ยิ่งเห็นชัดไป ๆ แล้วก็ถึงขั้นที่ว่านี้ คือเป็นก็เป็น ตายก็ตาย คำว่าถอย-ถอยไม่ได้แล้ว แพ้ไม่ได้แล้ว ถึงแพ้กี้ เอ้า ตายเท่านั้น แพ้ด้วยตายไม่ใช่แพ้ด้วยการยอมจำนน มีแต่ว่าตายเท่านั้น ทางการต่อสู้กับตาย ๆ เท่านั้น คำว่าแพ้ว่าถอยไม่มีอีกแล้ว

นี่เราเทียบในสามัญชนเราธรรมดา ถ้ากรรมเปิดหูเปิดตาให้พวกเราได้เห็นเพียงเท่านั้นแหละ อย่างไรก็ตามนี้เป็นแบบที่ว่ามี หมุนตัวเลย เมื่อไม่เห็นก็ต้องนอนใจ ดีไม่ดีก็กลบล้างด้วยว่าไม่มีนี่ซี เมื่อไม่เห็นแล้วยังไม่แล้ว ยังลบล้างด้วยความไม่มีของกิเลสประเภทนี้อีก มันเป็นชั้น ๆ ของกิเลสที่ปิดบังหุ้มห่อจิตใจสัตว์ทั้งหลาย จึงทำให้สัตว์ทั้งหลายนอนใจนอนจม ใครอยากนอนใจใครอยากนอนจมไม่มี แต่สิ่งที่กล่อมมันมีตั้งที่ว่ามีนี่ซี มันกล่อมอยู่ตลอดเวลา

พระพุทธเจ้ามาอุบัติแต่ละพระองค์จึงทำประโยชน์ให้แก่โลก รื้อชนสัตว์ให้พ้นจากโลก ให้บรรเทาเบาบางในกรรมทั้งหลายที่ไม่ดีนั้นมีจำนวนมากมหาศาล ไม่มีใครเทียบแล้วในโลกนี้ที่ทำประโยชน์ได้มากมายอย่างพระพุทธเจ้าแต่ละพระองค์ ๆ ต่อจากนั้นมาก็พระสาวกทำประโยชน์ให้โลกแทนพระพุทธเจ้า ทำให้เบาพระภาระลงมากมาย ที่พระพุทธเจ้ามาตรัสรู้แต่ละพระองค์เป็นกาลเป็นเวลา เป็นสมัยที่อัศจรรย์เอาจากมาย ไม่มีสมัยใดเหมือนสมัยที่พระพุทธเจ้ามาตรัสรู้ธรรม สั่งสอนสัตว์โลกและรื้อชนสัตว์โลกให้พ้นจากความกัณดารทั้งหลาย จนถึงขั้นยอดเยี่ยมเลย แม้ไม่ถึงขั้นนั้นก็ได้รับบรรเทาเบาบางทุกข์ลงไปจากกรรมไม่ดีทั้งหลาย และเพิ่มพูนบารมีความดีทั้งหลายขึ้นเป็นลำดับลำดับ ถ้าไม่มีพระพุทธเจ้ามาตรัสรู้เลยแล้ว สัตว์ทั้งหลายก็จะจมอยู่อย่างนี้ตลอดไปไม่มีทางออก ไม่มีใครบอกใครสอน ไม่มีใครรื้อใครจุดใครลากก็จมอยู่อย่างนั้น

นี่พวกเราได้มาบวชในพระพุทธศาสนา ถ้าไม่รีบตัดดวงเอาเสียในเวลาเช่นนี้ เราจะหาเวลาใดที่ดีที่สุดที่เลิศที่เหมาะสม ยิ่งกว่าเวลาที่เราทรงเพศของพระอยู่เวลานี้ไม่มี โลกจะกว้างแสนกว้างไปหาที่ไหนก็ไม่เจอ ถ้าลองหาในเพศของพระเพื่อความสะดวกสบายในการประกอบความเพียรให้พ้นจากทุกข์ไม่เจอแล้ว ที่ไหนไม่มีทางเจอ ให้ท่านทั้งหลายทราบเอาไว้ โลกนี้กว้าง แต่จะไปเจอโอกาสสวาสนาอันวยในที่ใดแห่งใดอย่างเพศนักบวชนี้ไม่มี ถ้าไม่เจอในตัวของเรา ถ้าไม่ค้นหาในตัวของเรา ไม่ชวนชวายในตัวของเราเวลานี้แล้วจะไม่เจอ แม้บรรคผลนิพพานขั้นใดก็ตามไม่มีทางเจอ เพราะไม่มีอยู่ในที่อื่นใด จะมีอยู่ที่หัวใจของสัตว์โลกนี้เท่านั้น เพราะกิเลสอยู่ที่นี้ ข้ำคิกอยู่ที่หัวใจ ธรรมที่เป็นคุณค่าอันประเสริฐจึงอยู่ที่หัวใจ แก่กันที่ตรงนี้ ชะล้างกันที่ตรงนี้

หากเราจะมาอยู่ด้วยความประมาทดังที่เคยเป็นมาแล้ว สัตว์ทั้งหลายเป็นมาอย่างนี้เราก็จะเป็นอย่างนี้ไปเรื่อย ๆ ไม่มีวันตัดสิ้นให้สิ้นสุดยุติลงไปได้ ว่าวันใดเดือนใดปีใดชาติใดภพใดกับปีใดกับปีใด ก็จะเป็นอยู่ท่านองที่เป็นมาแล้วนี้ หน้าที่สิ้นสุดยุติไม่ได้เลย ประมวลเข้ามาซิ การอบรมสั่งสอนตนเองเมื่อได้อุบายจากครูจากอาจารย์แล้ว นำเข้ามาชักใช้ไล่เสียงตัวเองให้มันถึงขั้นจนตรอกจนมุมบ้างซิกิเลส นี่มีแต่เราจนตรอกจนมุมให้กิเลส แล้ว

ก็เพลินอยู่ด้วยความจนตรอกจนมุมของกิเลสโดยไม่รู้สีกตัว นี่มันขัดกับพระเราผู้ปฏิบัติ
กรรมฐานอย่างมากทีเดียว จงพากันรู้สีกตัว กลัวภัยของกิเลสแต่บัดนี้

ทำให้วิตกวิจารณ์กับเพื่อนกับฝูง แม้แต่ตัวเท่าหนูก็ตาม เราพูดกับหมู่กับเพื่อน
เราพูดด้วยความเมตตา เราพูดได้อย่างองอาจกล้าหาญ ว่าหัวใจนี้ไม่ได้เป็นหนุว้างั้นเลย
สิ่งที่มาเทศนาว่าการสั่งสอนหมู่เพื่อนนี้ก็เต็มหัวใจ ถอดออกจากความเต็มหัวใจนี้มาสั่ง
สอนหมู่เพื่อน จึงไม่มีความสะทกสะท้านว่าจะผิดที่ตรงไหน ถ้าหมู่เพื่อนจะดำเนินเดิน
ตามนี้ก็สมควรที่จะเดินได้แล้ว มาประมาทนอนใจอยู่ทำไม

เพราะผู้สอนไม่ได้สอนด้วยความสงสัยสนเท่ห์ลุ่มดังก่ำตามาสอนหมู่เพื่อน เวลา
มีดีก็บอกว่ามีดี เวลาล้มลุกคลุกคลานก็เคยบอกเคยพูดให้ฟังไม่รู้กี่ครั้งก็หน จิตเป็นยังง
ค่อยเลื่อนไปยังไงตลอดความพากความเพียร เรื่องจิตใจค่อยเลื่อนฐานะขึ้นไปยังง ภา
ไปจนตลอดทั่วถึงเต็มความสามารถของตน แล้วจะให้พูดอะไรอีกมันหมดเท่านั้น เราพูด
ด้วยความเต็มหัวใจเรา ว่าเราไม่สงสัยในธรรมของพระพุทธเจ้าที่ทรงสั่งสอนไว้แล้ว ตั้งแต่
ขึ้นเป็นมหันตโทษมหันตทุกข์จนกระทั่งบรมสุข เราไม่สงสัยทั้งสองเงื่อนไข

เงื่อนไขโทษกับเงื่อนไขคุณ โทษมหันตโทษเราก็ไม่สงสัย บรมสุขมหันตคุณเราก็ไม่
สงสัย มีน้ำหนักเท่ากัน เพราะฉะนั้นจึงกล้าพูดว่าเต็มไปด้วยความสงสารหมู่เพื่อน ไม่ใช่
ด้วยความโอ้อวดธรรมทั้งหลาย โอ้อวดไปหาอะไร เกิดประโยชน์อะไร เอาความจริงมาพูด
เพื่อผู้ต้องการความจริงอยู่แล้ว ให้ได้ยึดได้เกาะให้ได้เป็นสักขีพยานฝังหัวใจไว้แล้วก้าวไป
ตามนั้น สิ่งที่ควรละก็จะได้ละเต็มหัวใจ สิ่งที่ควรจะให้เกิดให้มีก็จะได้ตะเกียกตะกาย
สุดกำลังความสามารถ ก็มีเท่านั้นการแนะนำสั่งสอนไม่มีอย่างอื่น

ยิ่งแก่เข้ามาทำอะไรๆ เรามองดูเพื่อนดูฝูง เฉพาะอย่างยิ่งในวัดของเราเนี่ย ผมไม่ค่อย
ได้แนะนำสั่งสอนหมู่เพื่อนเวลานี้ ก็เพราะเหตุดังที่กล่าวมาแล้วนี้แล ไม่อยากเล่นกับอะไร
แต่เวลาตาแปล้บออกมามันทำไมถึงโดนเอาๆ ไม่ว่าทางหูทางตา กิริยาอันใดที่แสดง
ออกมาจากผู้ปฏิบัติ ทำไมจึงแสงใจอย่างนั้น มันเป็นลักษณะคิกลักษณะคณองอยู่ในนั้น
แหละๆ เจ้าของยังเพลินยังไม่รู้ตัวเลย ทั้งๆ ที่เราไม่ได้เสาะแสวงหาโทษหาภัยของใครที่
จะมาประจานแบบโลกๆ เขา แต่หลักธรรมชาติมันปิดไม่อยู่ซิ เห็นก็ต้องบอกว่าเห็น รู้ก็
ต้องบอกว่ารู้ มันทราบเรื่องราวหนักเบาแคไหน ความผิดถูกดีชั่วประการใดของหมู่เพื่อน
ทำไมจะไม่รู้ นี่ชี้ที่น่าทุเรศนะ

จึงได้พูดว่าต่อไปนี้จะรับพระรับเณรมากไม่ได้แล้ว รับมาก็มาอย่างนี้มีแต่ความ
หนักหน่วงถ่วงหัวใจ มองดูที่ไหนเหมือนชุ้งทั้งท่อนๆ กิดขวางอยู่ตามวัดตามวาตาม
สถานที่ต่างๆ ซึ่งพระเณรไปอยู่ที่ใด สถานที่นั้นอันนั้นมันกลายเป็นชุ้งขึ้นมาให้เห็นชัดๆ

ถ้าตั้งใจมาศึกษาอบรมจริงๆ ทำไมถึงเป็นอย่างนั้น นี่ชี้ที่ทำให้คิดเอามาก สติปัญญาไม่ใช้ กิริยาอาการเหล่านี้มันออกมาจากความเชื่อ ๆ ซ้ำ ๆ ความไม่ใช้สติปัญญา

แบบหลับหูหลับตาเดิน หลับหูหลับตาทำ หลับหูหลับตาประกอบความพากเพียร เป็นแบบนี้ ไม่ได้ใช้สติปัญญาเลย มันจึงกระจายออกมา กิริยาภายนอกให้เห็นอยู่ชัด ๆ นั้นชี้ ทำให้อดพูดไม่ได้ เพราะมันเห็นแล้วคิดแล้ว เห็นอยู่คิดอยู่ตลอดเวลาเกี่ยวกับหมู่ กับเพื่อน รายไหนมีความแสบคายมันยากจะเห็นนี่ พอแสบออกไปโดนแล้ว แสบออกไป ตรงไหนก็เห็นแล้วทั้ง ๆ ที่ไม่ตั้งใจจะเห็น ไม่อยากจะดู มันเบื่อจะเห็นแบบนี้ เบื่อจะได้ ยินแบบนี้ ไม่อยากดูไม่อยากฟัง ทั้ง ๆ ที่ลูกศิษย์ลูกหาอยู่ในวัดเราแท้ ๆ ทำไมมันถึงเบื่อ เห็นเมื่อไรมันก็เป็นอย่างนั้น ฟังเมื่อไรมันก็เป็นอย่างนั้น ไม่มีอะไรแสบคายที่เป็นอรรถ เป็นธรรมขึ้นมาพอให้ได้อนุโมทนา ในผลแห่งการแนะนำสั่งสอนของตนแก่หมู่เพื่อนบ้าง เลย นี่ชี้ที่อดคิดไม่ได้นะ แล้วทำยังไง

ถ้าก้าวเดินไม่มีแบบฉบับคือสติปัญญาคอยกำกับแล้ว ยังไงก็ไปไม่รอดนะ แบบคือ หลักธรรมหลักวินัย แบบทางก้าวเดินทางความเพียรก็คือสติปัญญา นั้นสำคัญมากทีเดียว อันนี้สำคัญมากที่สุด สติ ๆ นี่สำคัญเอามาก จากนั้นก็เป็นปัญญา ต่อไปสติกับปัญญา กลมกลืนเป็นอันเดียวกันแล้ว นั้นจะได้เห็นโทษของตัวเอง จิตใจนี้สั่งสมแต่โทษทั้งนั้น แสดงแต่โทษออกมา ๆ มันสนุกดูเรื่องของตัวเอง ในขณะที่เดียวกันก็เห็นเรื่องจะแก้จะถอด จะถอนกันไปโดยลำดับลำดับ ในขณะที่จะเห็นกิเลสมันก็เห็นธรรมไปด้วยกัน เจอกิเลสก็เจอ ธรรม

พอเจอกิเลสพัดกันแล้วก็เจอธรรมขึ้นมา เปิดกิเลสออกก็เจอธรรมขึ้นมาเท่านั้น เมื่อสติปัญญาก้าวเดินแล้วเป็นอย่างนั้น สิ่งใดที่มีอยู่อย่างไร ที่พระพุทธเจ้าทรงดำหนิ หนิอย่างไร ทรงชมเชยสรรเสริญอย่างไร ย่อมเปิดขึ้นมา ๆ ประจักษ์ในหัวใจของเราโดยไม่ต้องไปทูลถามพระพุทธเจ้าแหละ เพราะท่านประทานหรือแสดงไว้แล้ว เป็นแต่เราไม่เห็น ไม่รู้เฉย ๆ เวลาเข้าไปสัมผัสสัมพันธ์แล้วเอาอะไรมาสงสัย พระองค์สอนหมดแล้ว ไม่รู้ สอนได้ยังไง

จะค่อยหมดไป ๆ แล้วนะเวลานี้กรรมฐาน จะกลายเป็นกรรมฐานหากินไปนะ เป็น มาแล้วเดี๋ยวนี้และยิ่งจะหนักหนาขึ้นไป จะไม่สนใจในอรรถในธรรม ทางจกรม เดิน จกรมนั่งสมาธิภาวนาจะไม่สนใจ จะให้ทันสมัยแบบโลกเขาให้ทันโลกเขา เป็นพระล้ำยุค ล้ำสมัยไป นี่ละกิเลสมันดึงหรือลากคอปวงนักปฏิบัติของเราไป-ไปแบบนี้ละพากันทราบ แล้วยัง ตื่นไปหาอะไร เรื่องเกิดเรื่องตายมันกองกันเต็มโลกสงสารแดนสมมุติอยู่นี้สงสัย ตรงไหน ว่าก้าวไปไหนจะไม่เจอป่าช้า ก้าวไปไหนจะไม่เจอความตาย แล้วตื่นหาอะไร ตื่น ป่าช้าตื่นความตายตามเพลงของกิเลส ดิ้นไปหาอะไร

ดูหลักธรรมชาติของมันที่ผลิตความเป็นความตายขึ้นมามันมีเชื้อมาจากไหน ดูตรง
นี้ซิ เห็นตรงนี้แล้วไม่ตื่น รู้หมดเสียทุกสิ่งทุกอย่าง ลวดลายของกิเลสมันออกแง่โตมมได้รู้
มันหมด นั่นจึงเรียกว่าธรรมเหนือโลก เรียกว่าโลกุตระธรรมคือธรรมเหนือโลก แปลให้ได้
ศัพท์ได้แสงให้มันเข้าถึงใจพวกเรา เมื่อธรรมเหนือแล้วเห็นหมด ซึ่งแต่ก่อนไม่เคยเห็น
แต่เมื่อเวลาเหนือเข้าไปแล้วปิดไม่อยู่ เห็นหมดๆ รู้หมดๆ มันจะอยู่ในหัวใจใดปิดไม่อยู่
เพราะเป็นกิเลสประเภทเดียวกัน ธรรมเหนือกว่าๆ อยู่แล้ว มันเคลื่อนไปไหนก็เห็นหมด

ตอนที่กิเลสมันเหยียบย่ำทำลายธรรมนี้มันไม่เห็น มันจึงสนุกสับสนุกย่ำพวกเรา
วัตถุนี้สำคัญ กรรมฐานเรามันเป็นบ้ำกับวัตถุนะ นำทุเรศนะ เขานิยมอะไรก็เป็นบ้ำกับเขา
ไป ธรรมกับโลกไม่ใช่อย่างเดียวกัน ถ้าเป็นอย่างเดียวกันแล้วจะมีคำว่าโลกว่าธรรมทำไม
ยังเป็นบ้ำกับโลกอยู่อย่างนั้นจะว่ามีธรรมยังไ้

เทศน์ไปก็รู้สึกเหน้อย เท่านั้นละพอ